

CZY W POLSCE POPRAWIA SIĘ WYLECZALNOŚĆ CHORYCH NA RAKA?

POLSKA NA TŁE EUROPY
W OGÓLNOŚWIATOWYM BADANIU
CONCORD-2

15 grudnia 2014 godzina 10.30

NARODOWY INSTYTUT ZDROWIA PUBLICZNEGO
PAŃSTWOWY ZAKŁAD HIGIENY

Czy w Polsce poprawia się wyleczalność chorych na raka?

Polska na tle Europy w ogólnoświatowym badaniu
CONCORD 2

Magdalena Bielska-Lasota

Warszawa 15 grudnia 2014

Global surveillance of cancer survival 1995–2009: analysis of individual data for 25 676 887 patients from 279 population-based registries in 67 countries (CONCORD-2)

Claudia Allemani, Hannah K Weir, Helena Carreira, Rhea Harewood, Devon Spika, Xiao-Si Wang, Finian Bannon, Jane V Ahn, Christopher J Johnson, Audrey Bonaventure, Rafael Marcos-Gragera, Charles Stiller, Gulnar Azevedo e Silva, Wan-Qing Chen, Olufemi J Ogunbiyi, Bernard Rachet, Matthew J Soeberg, Hui You, Tomohiro Matsuda, Magdalena Bielska-Lasota, Hans Storm, Thomas C Tucker, Michel P Coleman, and the CONCORD Working Group*

Summary

Background Worldwide data for cancer survival are scarce. We aimed to initiate worldwide surveillance of cancer survival by central analysis of population-based registry data, as a metric of the effectiveness of health systems, and to inform global policy on cancer control.

Methods Individual tumour records were submitted by 279 population-based cancer registries in 67 countries for 25·7 million adults (age 15–99 years) and 75 000 children (age 0–14 years) diagnosed with cancer during 1995–2009 and followed up to Dec 31, 2009, or later. We looked at cancers of the stomach, colon, rectum, liver, lung, breast (women), cervix, ovary, and prostate in adults, and adult and childhood leukaemia. Standardised quality control procedures were applied; errors were corrected by the registry concerned. We estimated 5-year net survival, adjusted for background mortality in every country or region by age (single year), sex, and calendar year, and by race or ethnic origin in some countries. Estimates were age-standardised with the International Cancer Survival Standard weights.

Findings 5-year survival from colon, rectal, and breast cancers has increased steadily in most developed countries. For patients diagnosed during 2005–09, survival for colon and rectal cancer reached 60% or more in 22 countries around the world; for breast cancer, 5-year survival rose to 85% or higher in 17 countries worldwide. Liver and lung cancer remain lethal in all nations: for both cancers, 5-year survival is below 20% everywhere in Europe, in the range 15–19% in North America, and as low as 7–9% in Mongolia and Thailand. Striking rises in 5-year survival from prostate

Published Online
November 26, 2014
[http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736\(14\)62038-9](http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736(14)62038-9)

See Online/Comment
[http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736\(14\)62251-0](http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736(14)62251-0)

*Members listed at end of report

Cancer Research UK Cancer Survival Group, Department of Non-Communicable Disease Epidemiology, London School of Hygiene & Tropical Medicine, London, UK (C Allemani PhD, H Carreira MPH, R Harewood MSc, D Spika MSc, X-S Wang PhD, J V Ahn MSc, A Bonaventure MD, B Rachet FFPH, Prof M P Coleman FFPH)

Lancet Oncol Nov 26, 2014

CONCORD 2

Misja:

Zainicjowanie światowych badań populacyjnych wskaźników 5- letnich przeżyć jako:

- narzędzia do pomiaru efektywności systemów zdrowotnych
- argumentu w polityce światowej w obszarze zwalczania raka

Innowacyjność metody:

Scentralizowane analizy danych gromadzonych przez populacyjne rejestry nowotworów (RN) na świecie, w tym kontrola jakości, co przyczynia się do eliminowania błędów.

Wyniki:

Na świecie poprawia się wyleczalność nowotworów złośliwych, lecz utrzymują się znaczne różnice regionalne

- W Europie: niskie przeżycia w krajach byłego bloku wschodniego (ok. 19% populacji CONCORD)

Allemani C, Coleman MP. The Lancet 2014

Rejestry Nowotworów uczestniczące w CONCORD 2

www.lshtm.ac.uk/concord

CONCORD 2 na świecie:

25 676 887 chorych

zarejestrowanych w 279 rejestrach populacyjnych w 67 krajach na V kontynentach,
w latach 1995-2009

CONCORD 2 w Europie

10 086 145 chorych

zarejestrowanych w 130 rejestrach populacyjnych w 30 krajach (22 RN o zasięgu
krajowym), w latach 1995-2009

CONCORD 2 w Polsce

813 485 chorych

zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Nowotworów oraz 237 276 (około 30%)
w rejestrach regionalnych w województwach:

- Wielkopolskim (Poznań)
- Świętokrzyskim (Kielce)
- Dolnośląskim (Wrocław)
- Podkarpackim (Rzeszów)

w latach 1995-2009

Wskaźniki jakości danych

Wskaźniki	Średnio w Europie (%)	Średnio w Polsce (%)
DCO i inne włączenia	4,7	4,5
Stracone z obserwacji i wątpliwe	0,7	0,1
Potwierdzone mikroskopowo	89,7	79,6
Włączone do analizy	88,1	94,2

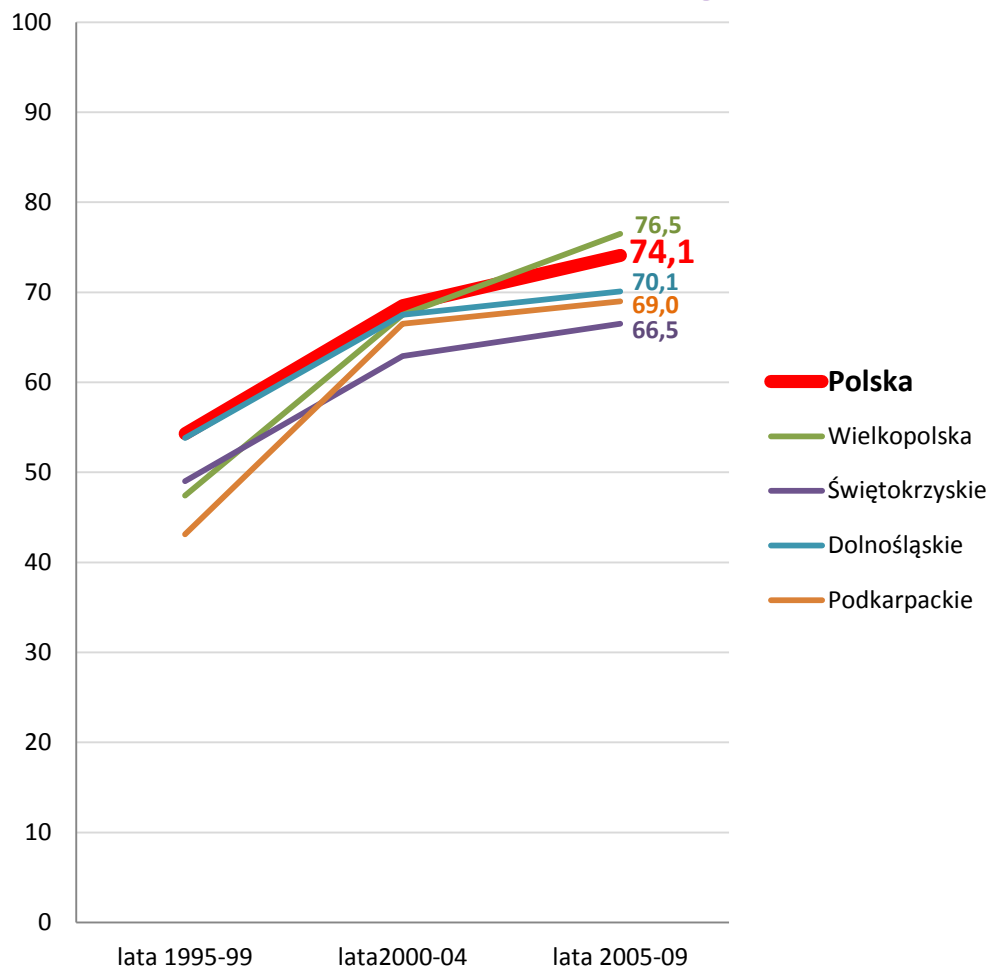
Czynniki wpływające na wyleczalność nowotworów

- Nierówności w dostępie do optymalnej diagnostyki i leczenia, na co składa się:
  - wyposażenie w aparaturę szpitali leczących chorych na raka
  - organizacja leczenia
  - przeciążenie personelu specjalistycznego i poziom jego przygotowania
  - nierówności społeczne i ekonomiczne
- Proporcja chorych z wczesnym rozpoznaniem
  - zachowania pro-zdrowotne / poziom edukacji zdrowotnej w społeczeństwie
  - efektywność zorganizowanych skryningów populacyjnych /Overdiagnosis
- Choroby współistniejące
- Biologia nowotworów (różna lekowrażliwość)
- Styl życia / zespoły metaboliczne (np. hiperglikemia)

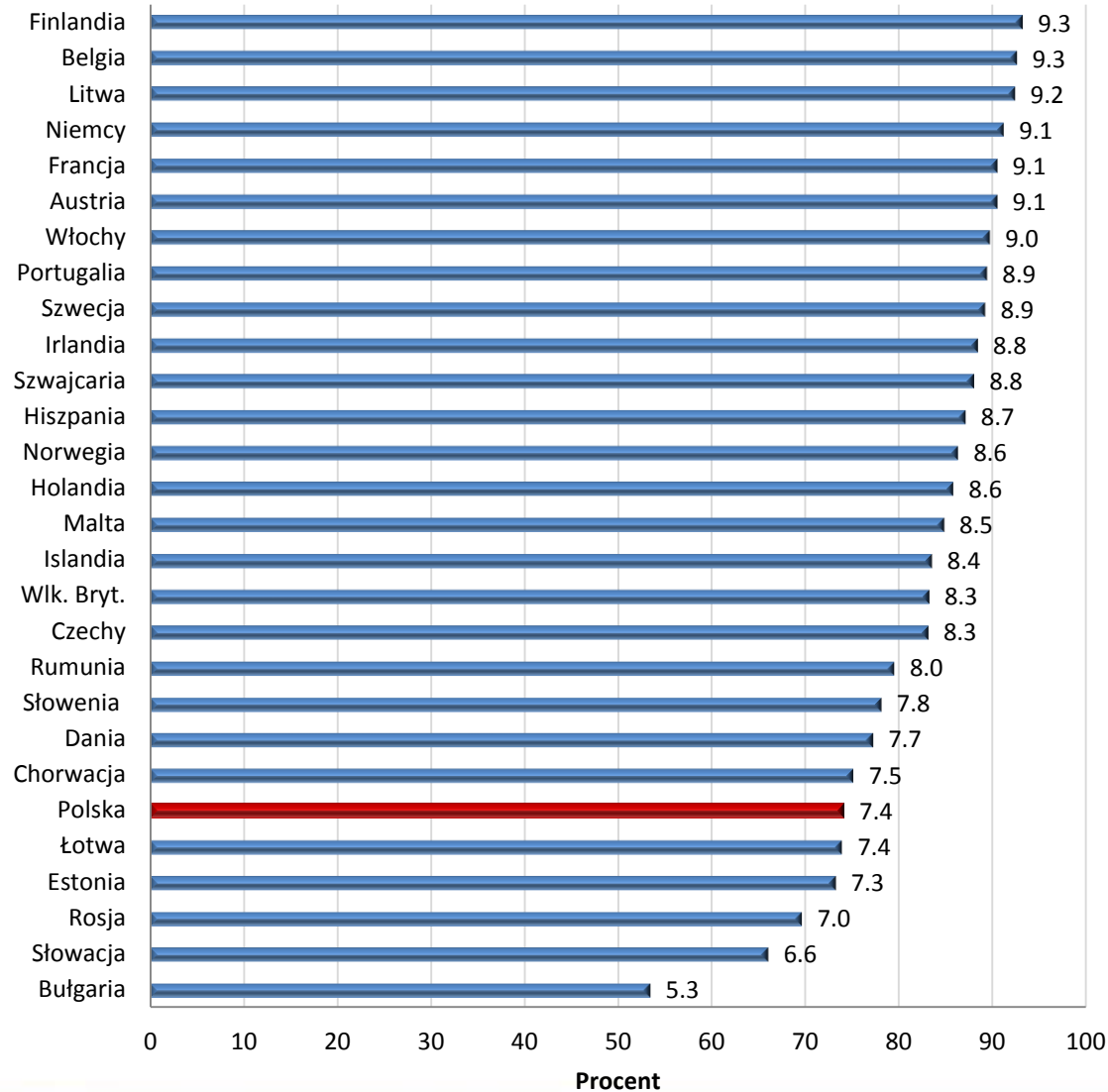

Trendy wskaźników 5-letnich przeżyć populacyjnych chorych na raka gruczołu krokowego w Polsce

Zróżnicowanie regionalne

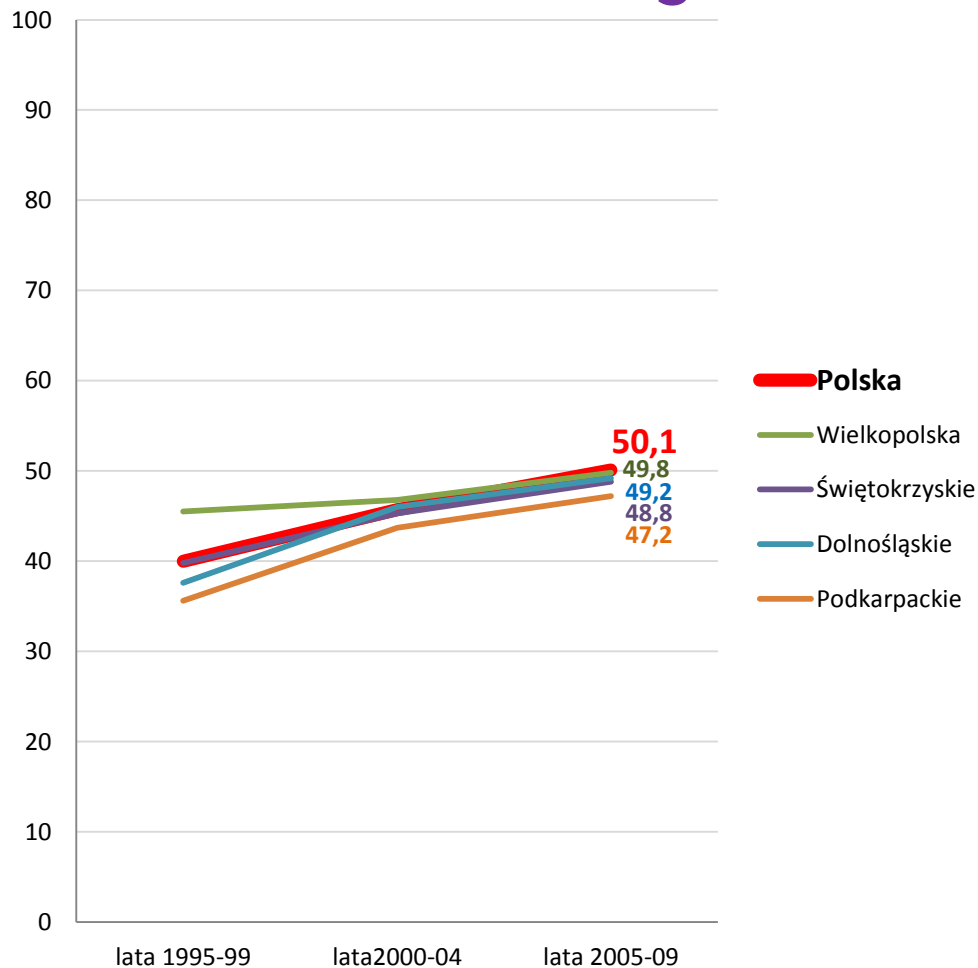

Rak gruczołu krokowego 2005-2009

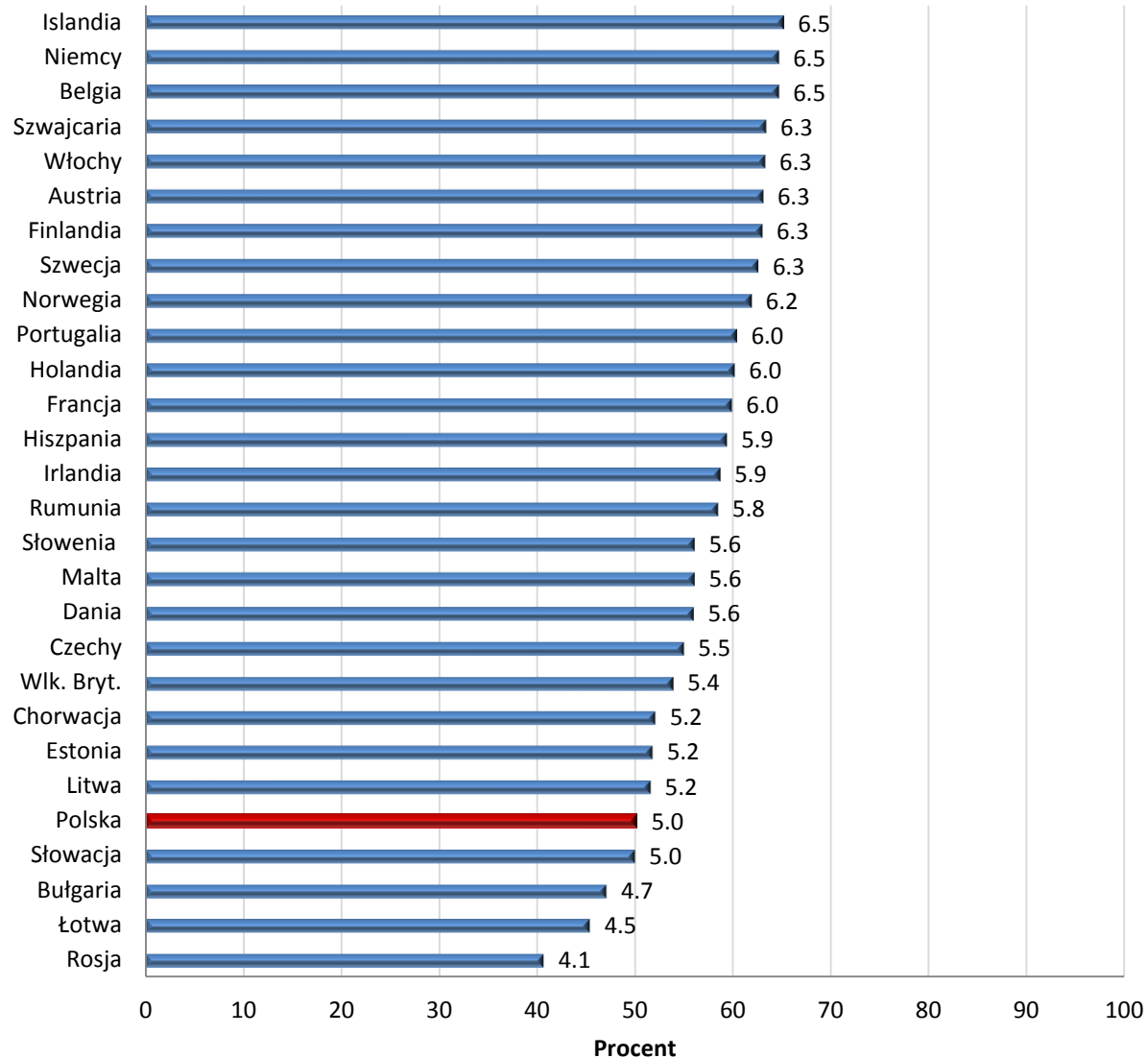

Trendy wskaźników 5-letnich przeżyć populacyjnych chorych na raka okrężnicy w Polsce

Zróżnicowanie regionalne

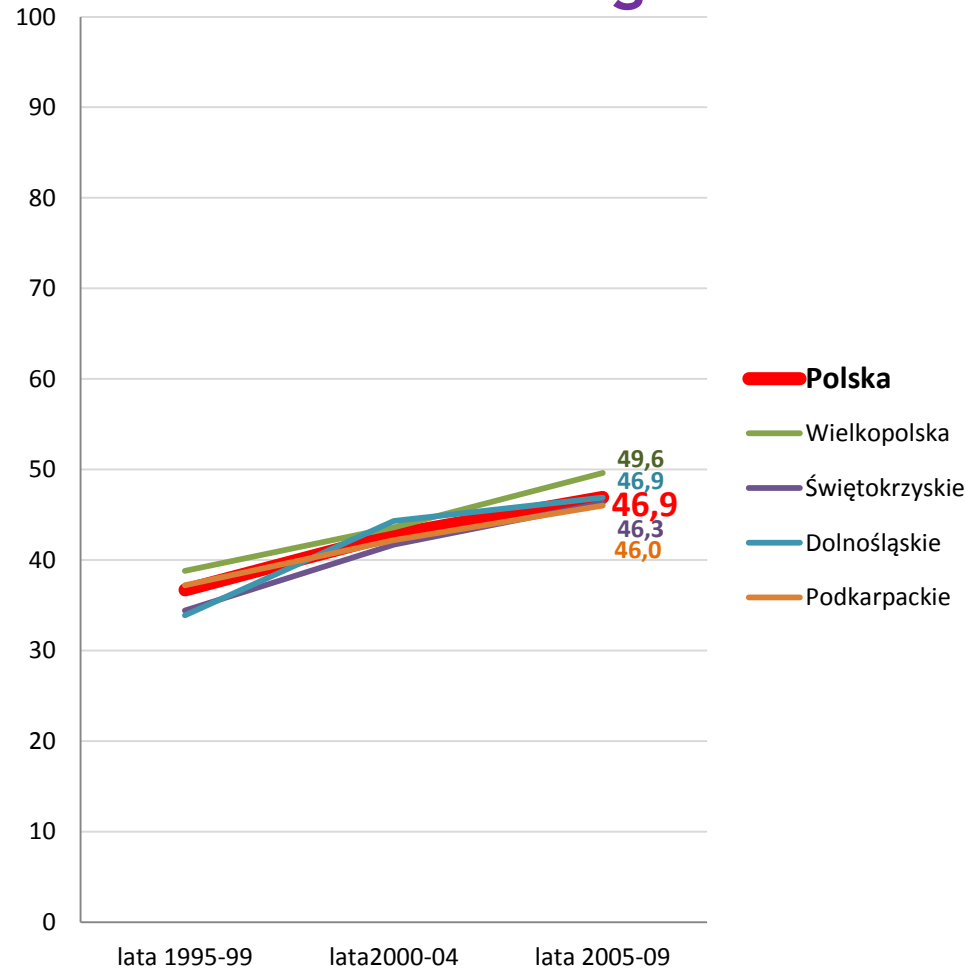

Rak okrężnicy 2005-2009

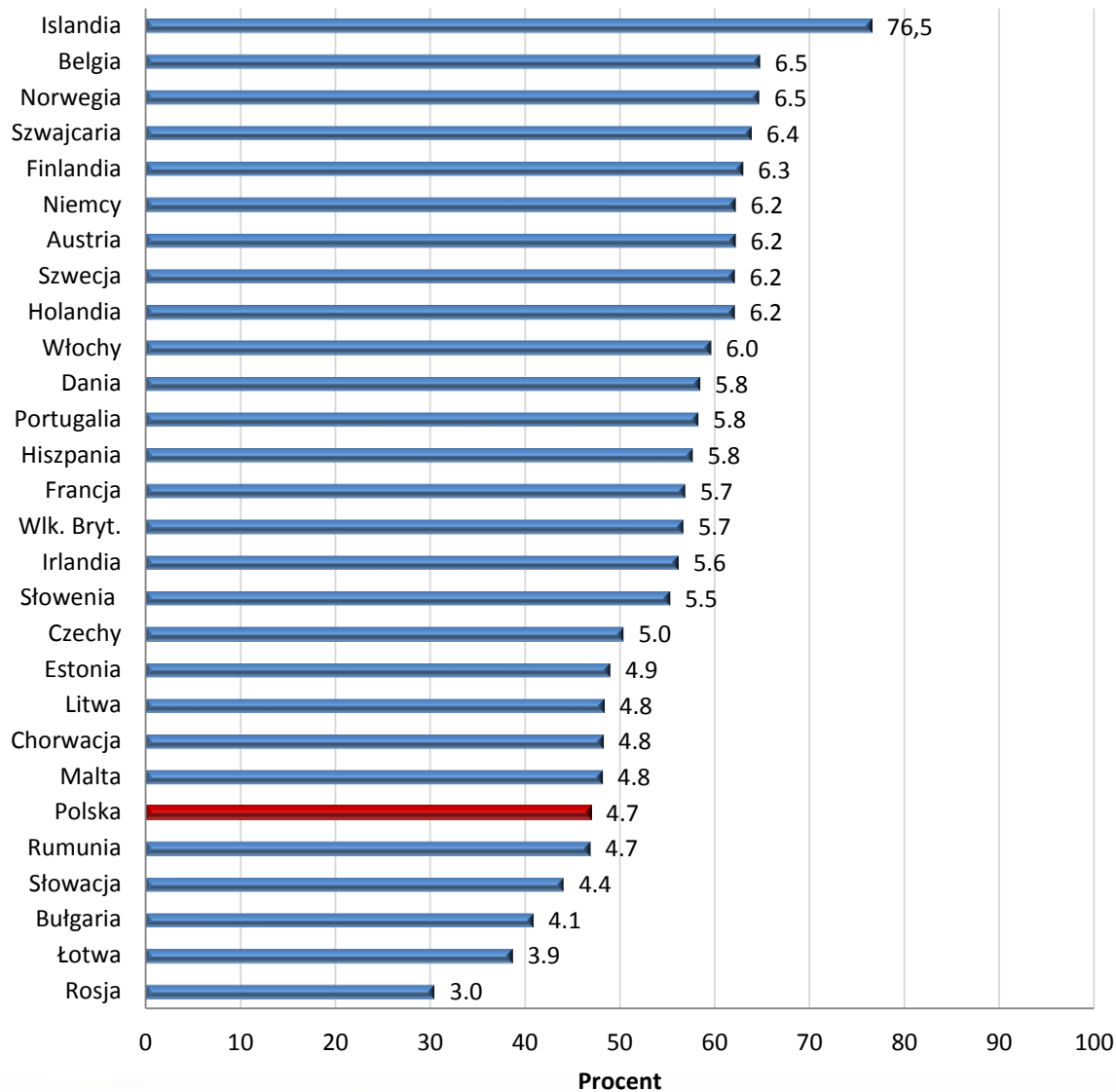
Trendy wskaźników 5-letnich przeżyć populacyjnych chorych na raka odbytnicy w Polsce

Zróżnicowanie regionalne

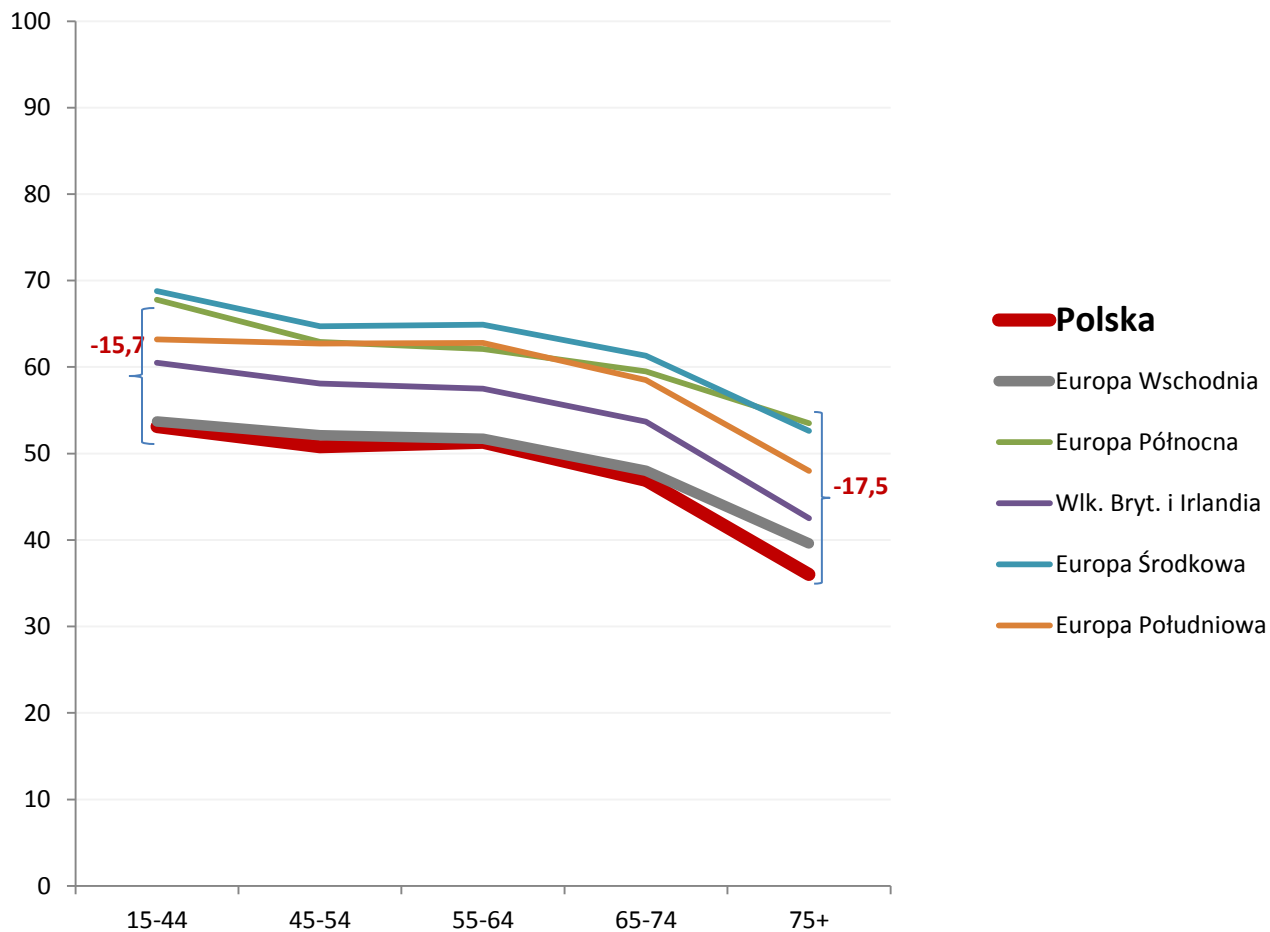

Rak odbytnicy 2005-2009

Wskaźniki 5-letnich przeżyć populacyjnych chorych na raka jelita grubego

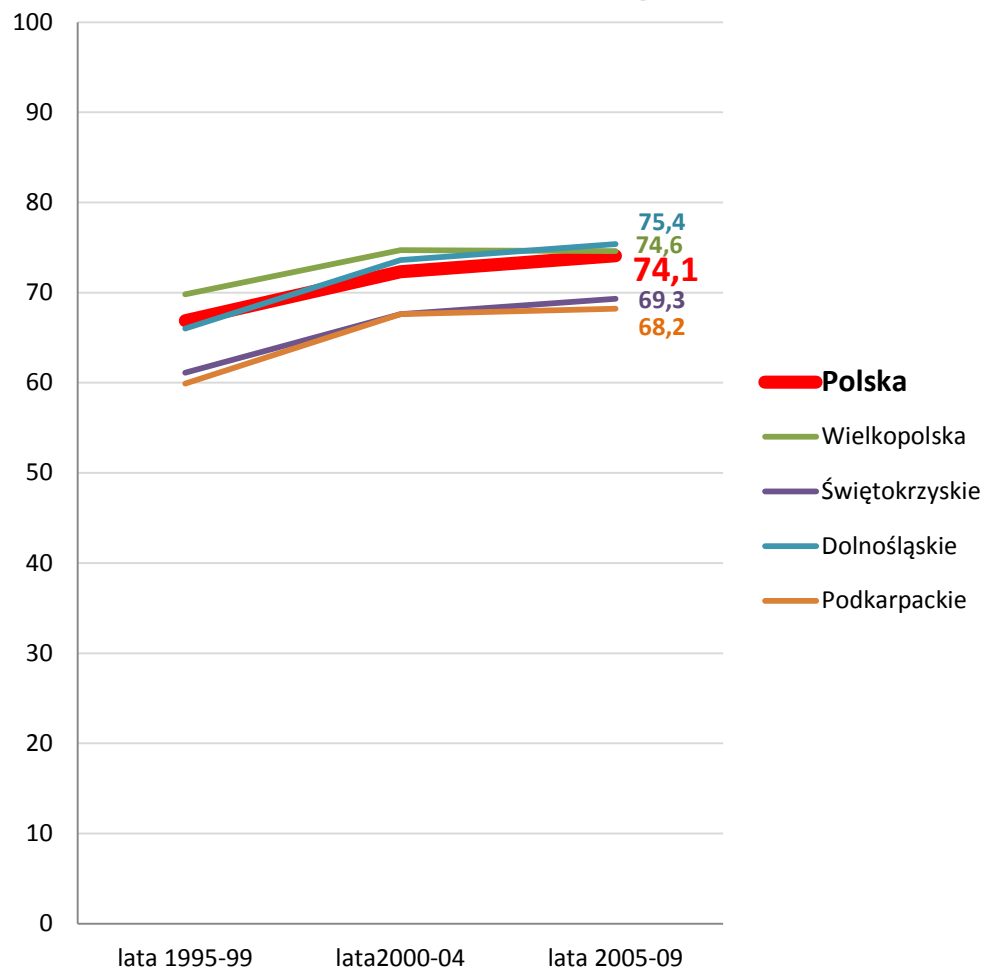
Mężczyźni i kobiety razem według grup wieku

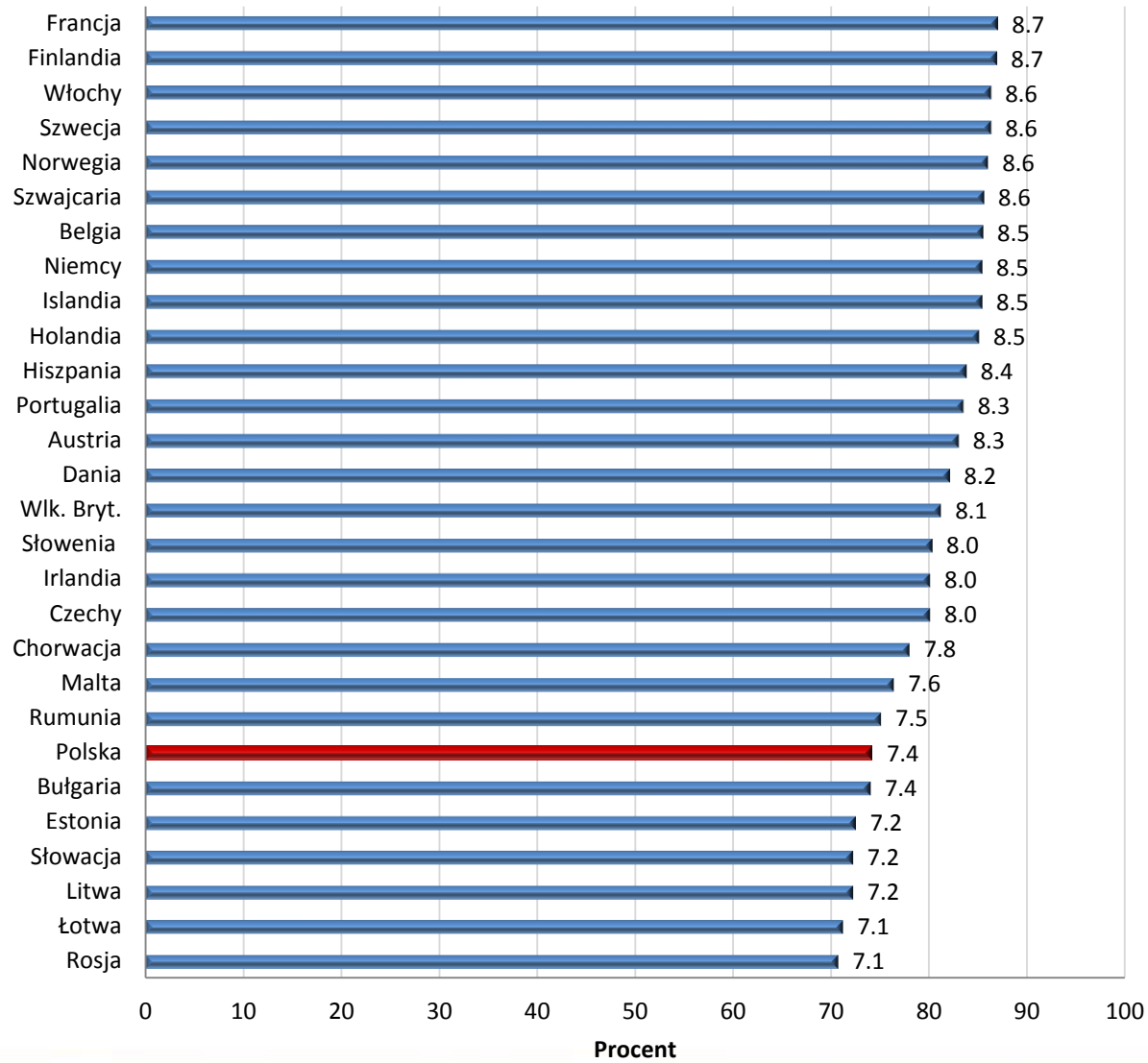
Źródło: www.eurocare.it/Database
Data akcesji: 11.12.2014

Trendy wskaźników 5-letnich przeżyć populacyjnych chorych na raka piersi w Polsce

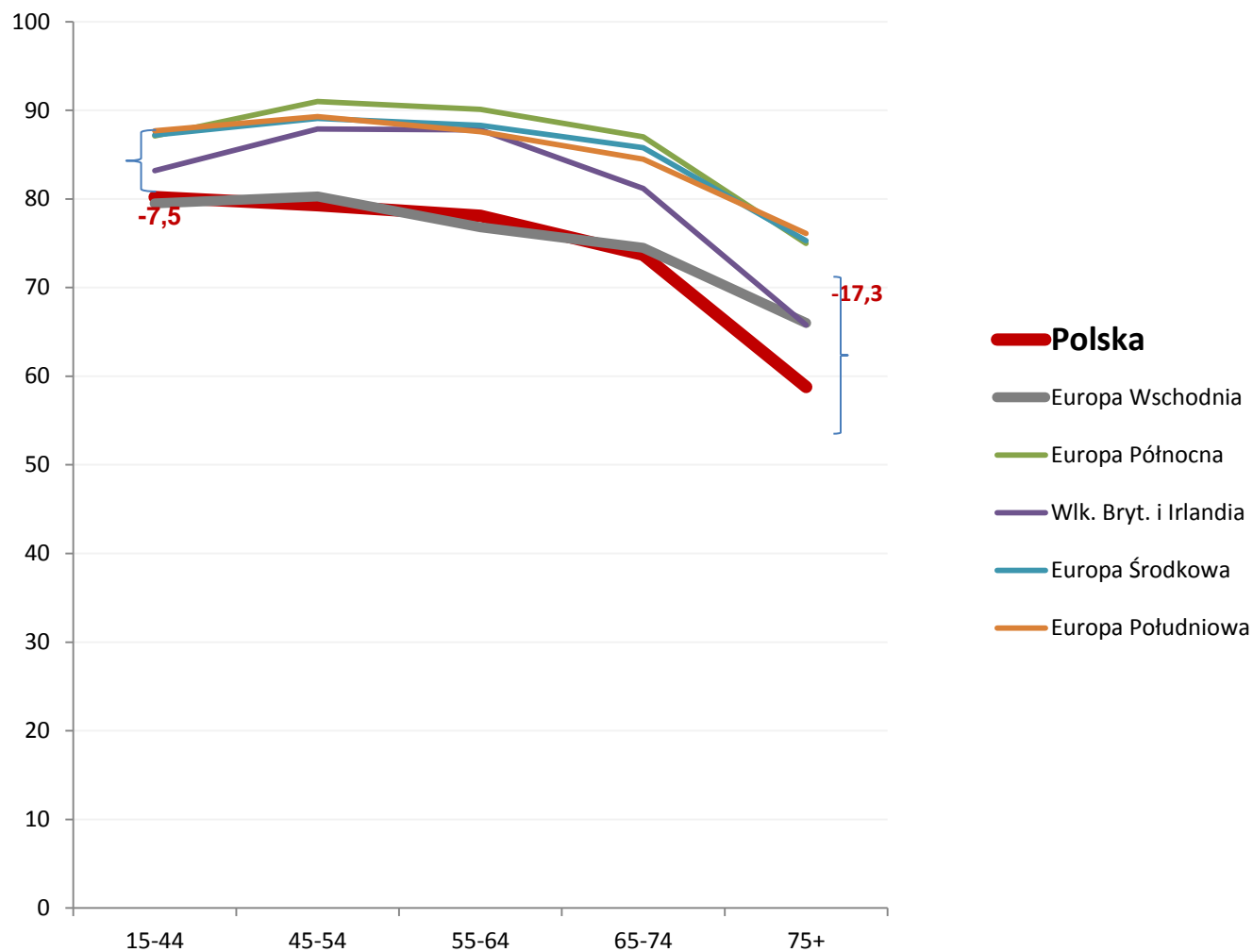
Zróźnicowanie regionalne

Rak piersi 2005-2009

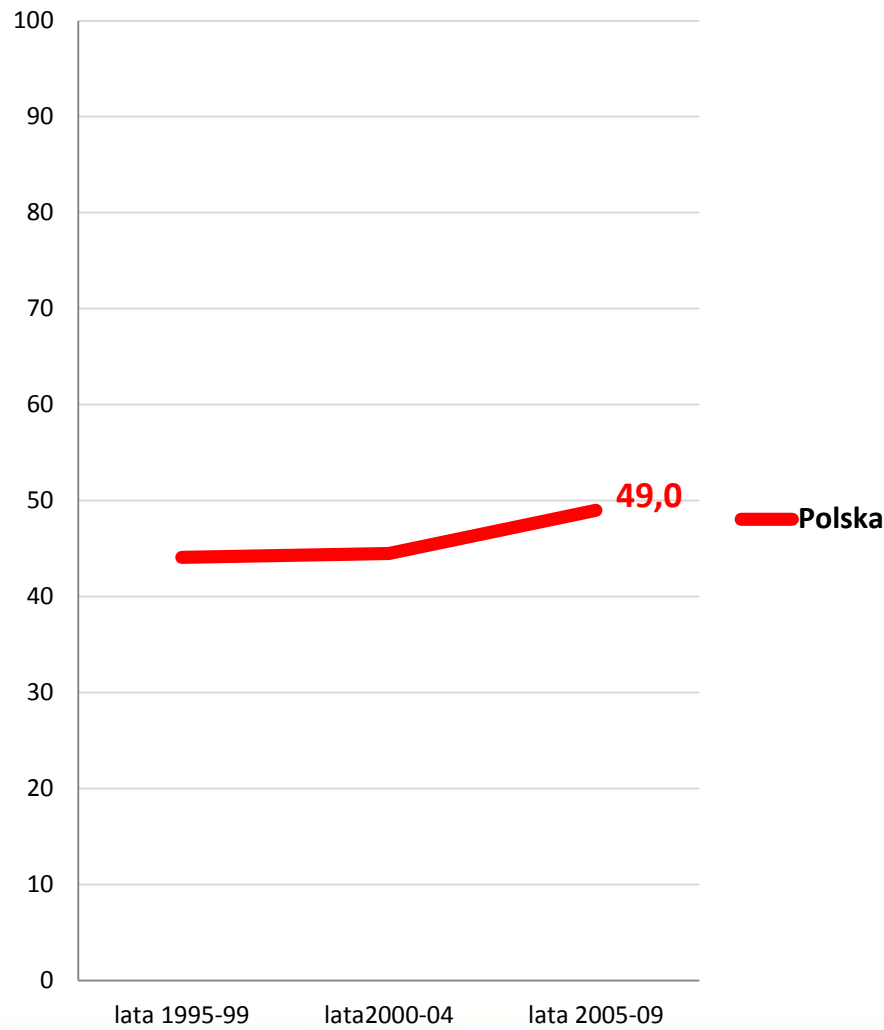
Wskaźniki 5-letnich przeżyć populacyjnych chorych na raka piersi według grup wieku

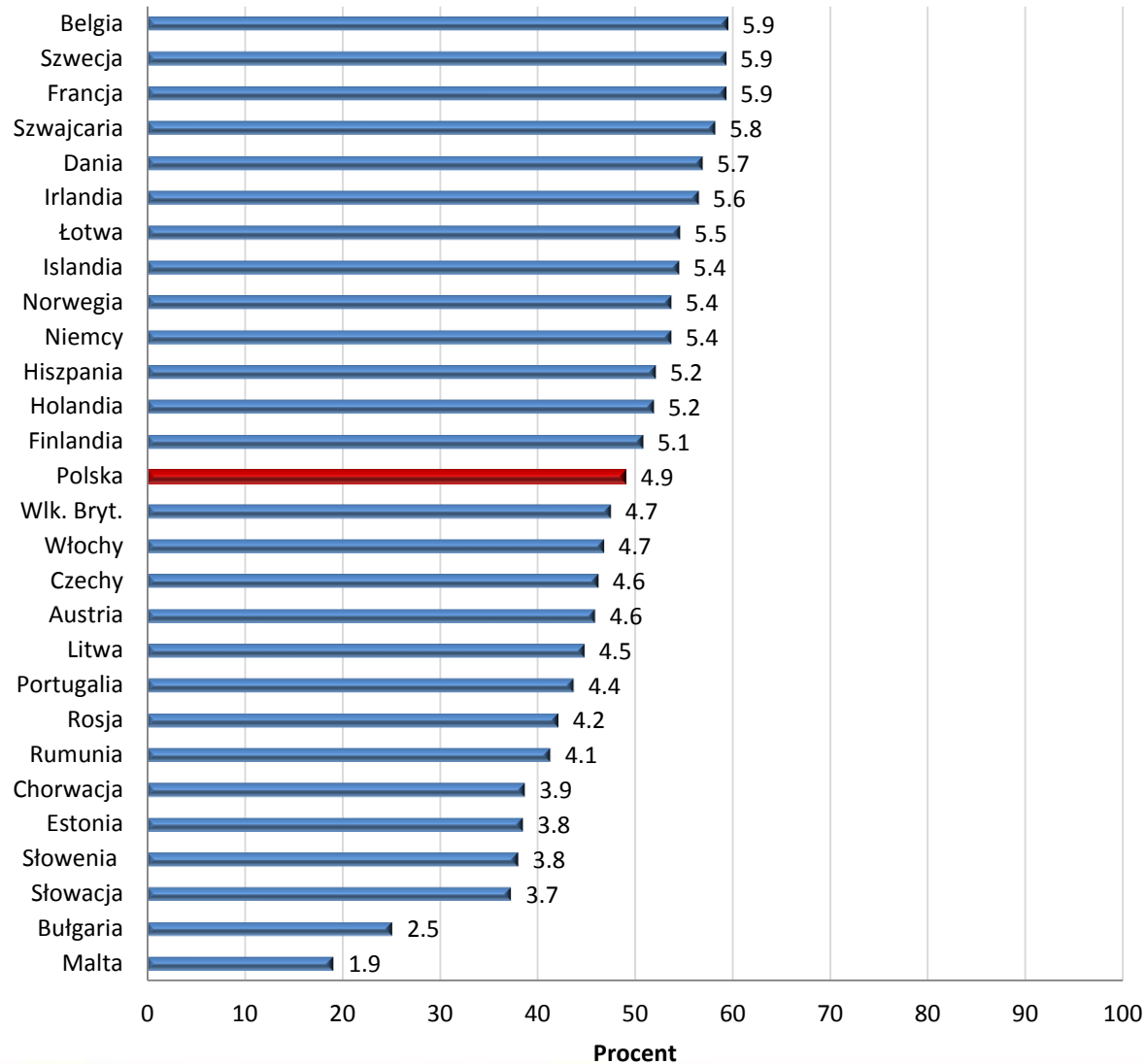
Źródło: www.eurocare.it/Database
Data akcesji: 11.12.2014

Trendy wskaźników 5-letnich przeżyć populacyjnych chorych powyżej 15 r. ż. na białaczkę w Polsce

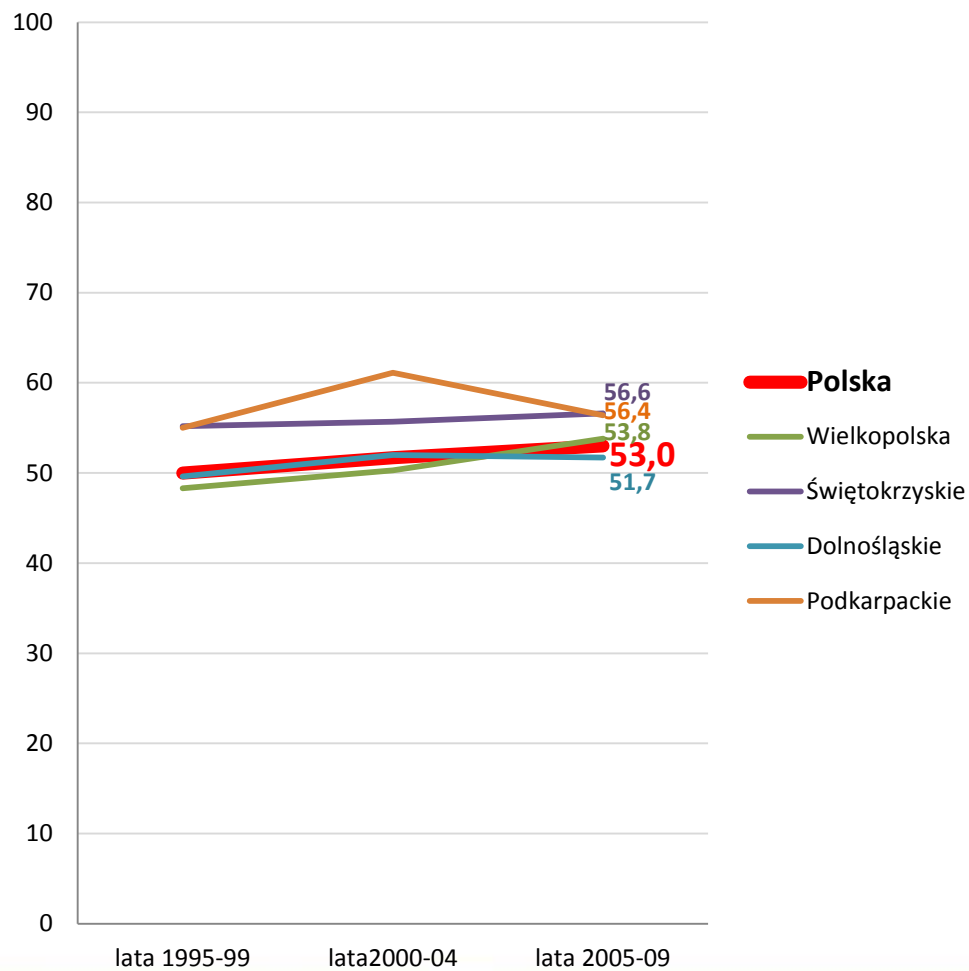

Białaczki u dorosłych 2005-2009

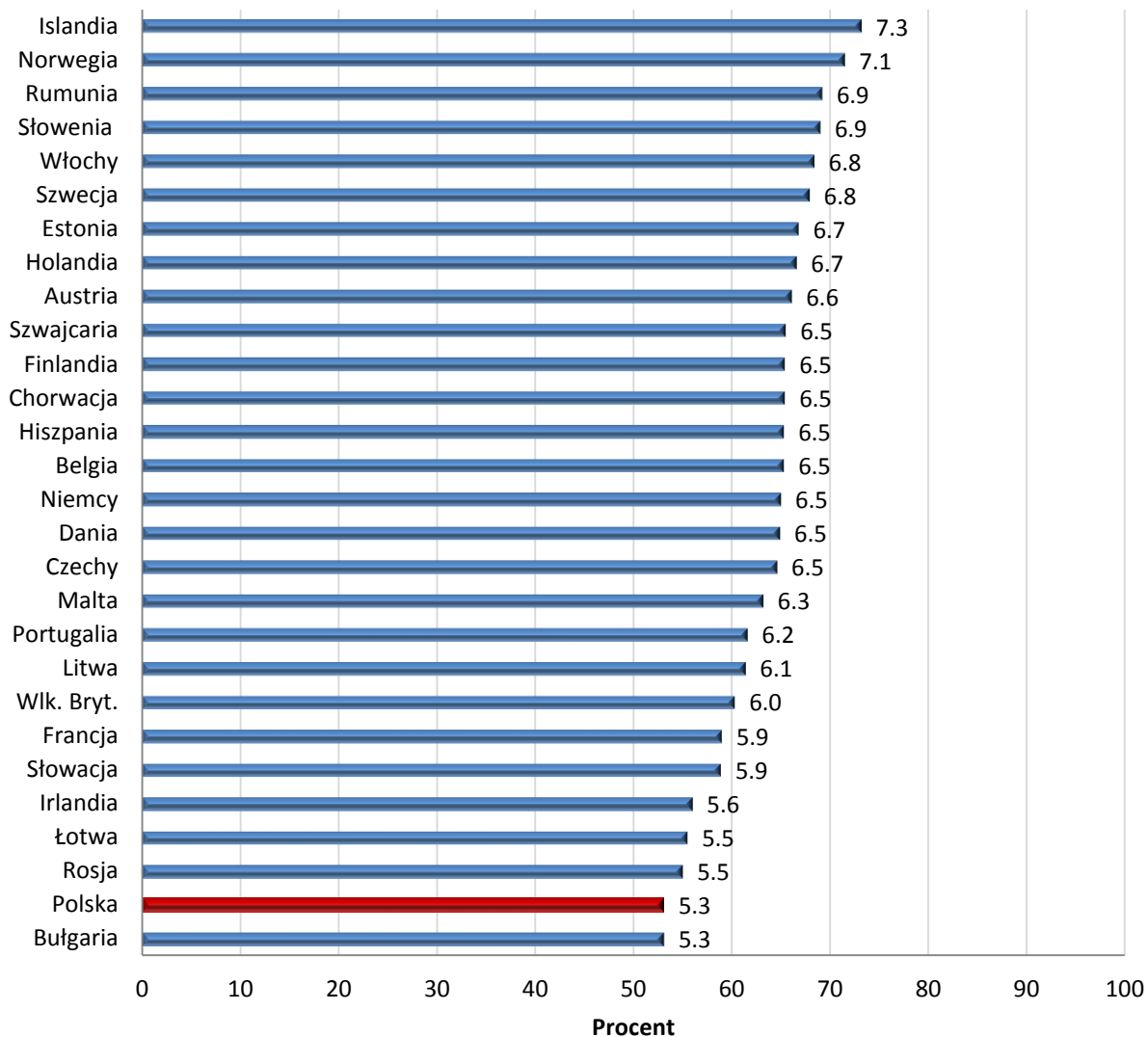

Trendy wskaźników 5-letnich przeżyć populacyjnych chorych na raka szyjki macicy w Polsce

Zróżnicowanie regionalne

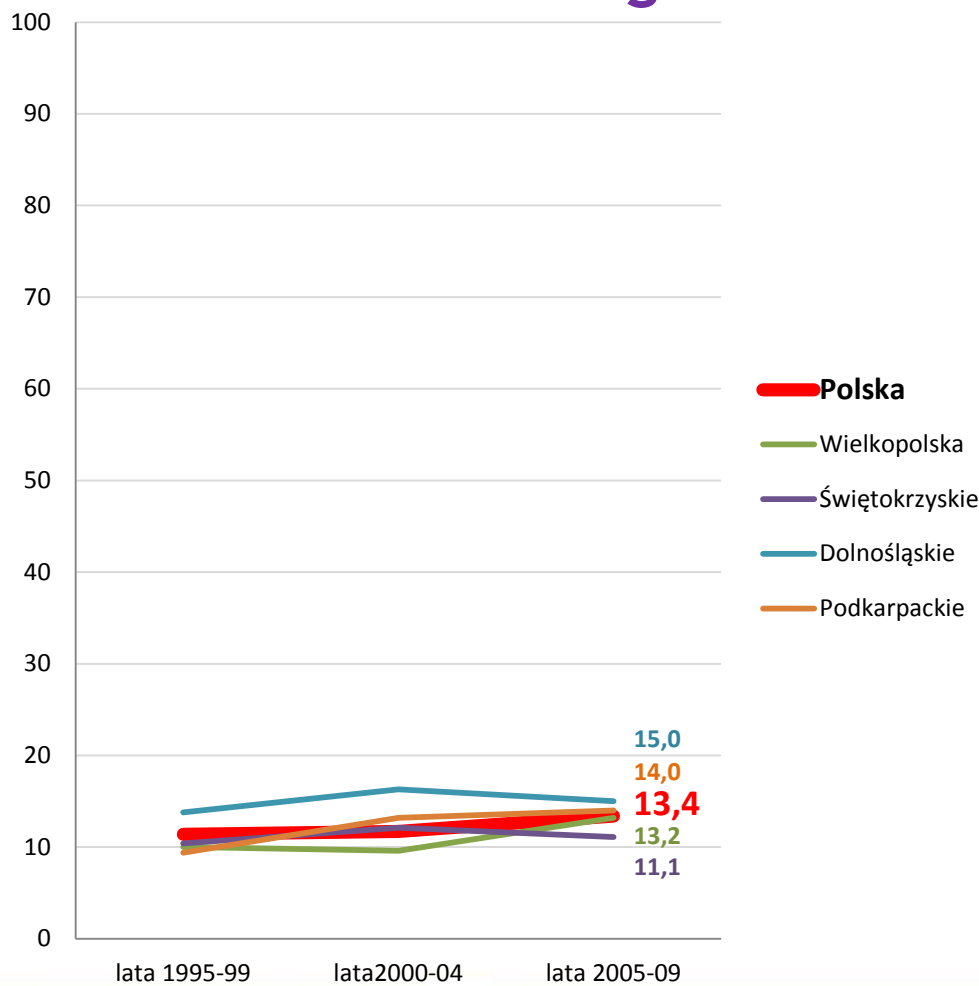
Rak szyjki macicy 2005-2009

www.lshtm.ac.uk/concord

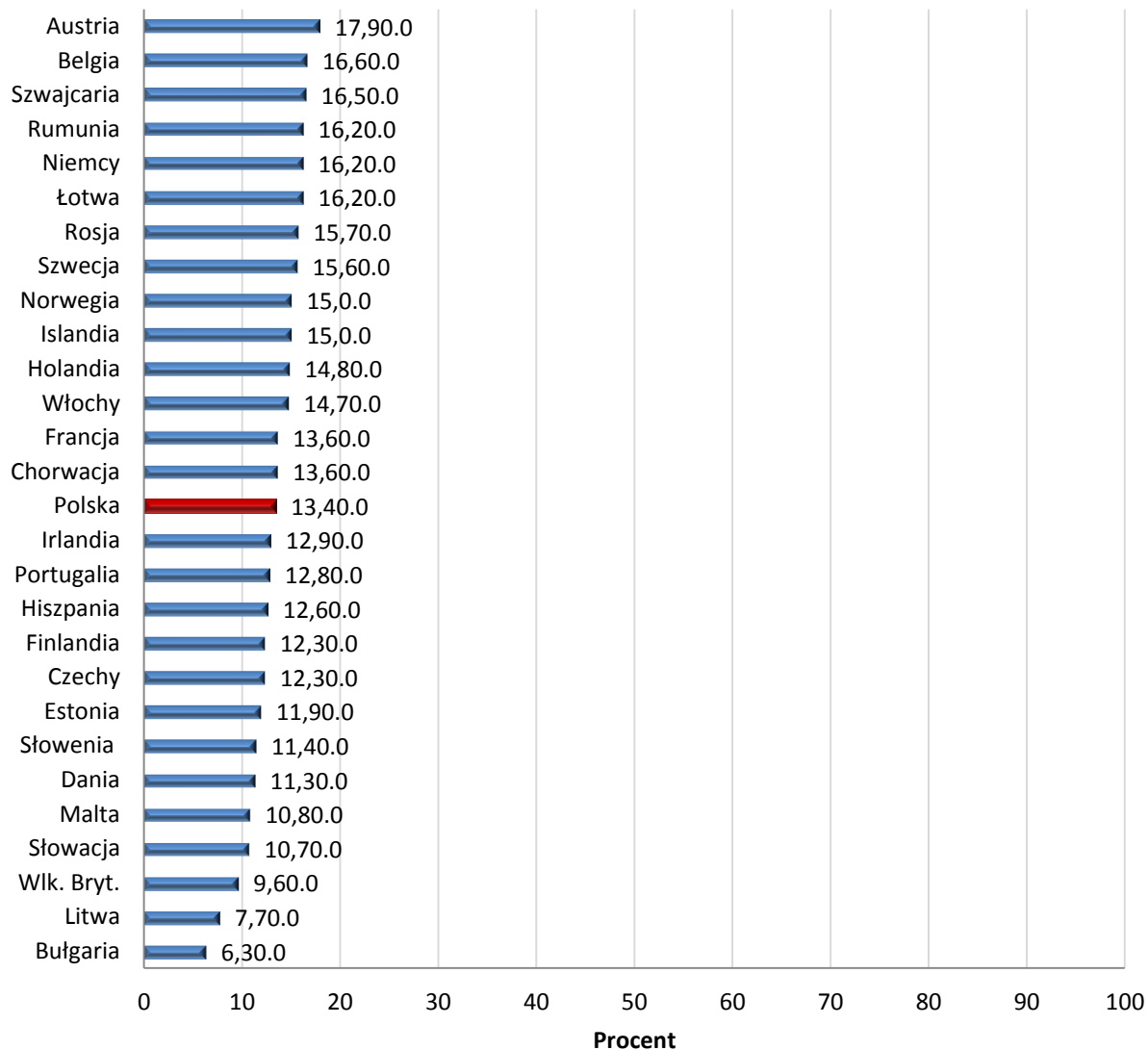
Trendy wskaźników 5-letnich przeżyć populacyjnych chorych na raka płuca w Polsce

Zróżnicowanie regionalne

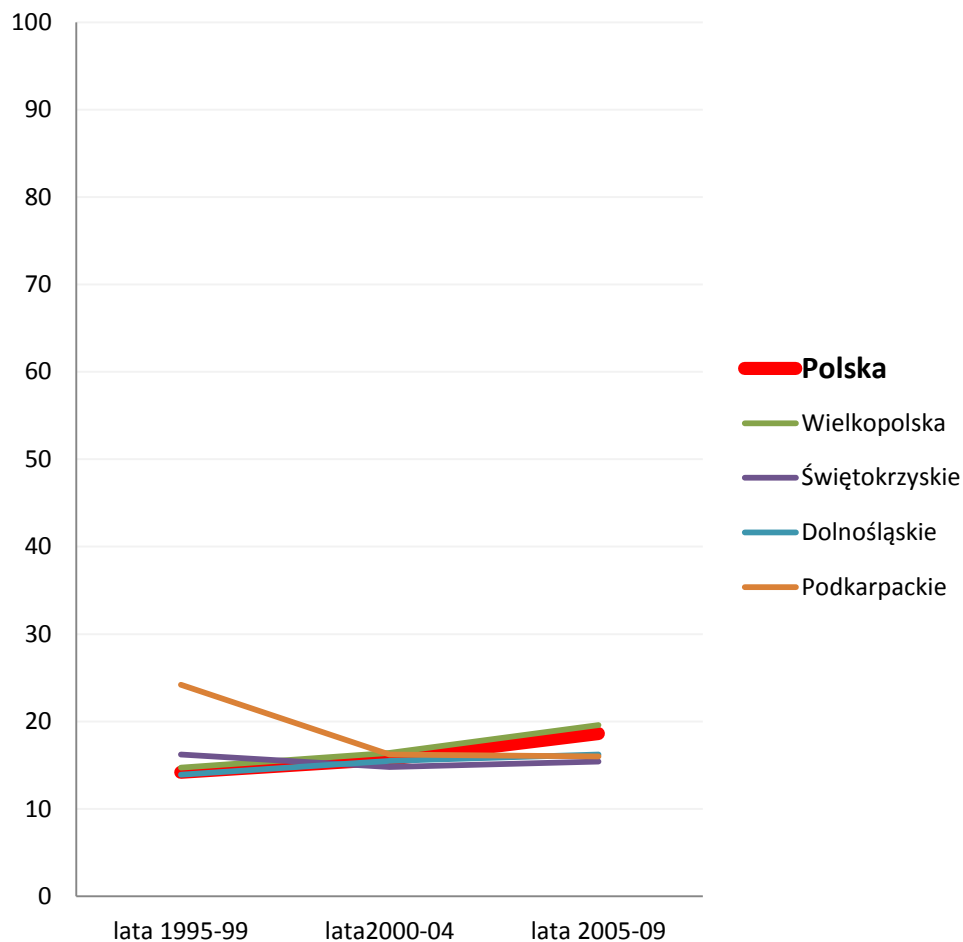

Rak płuca 2005-2009

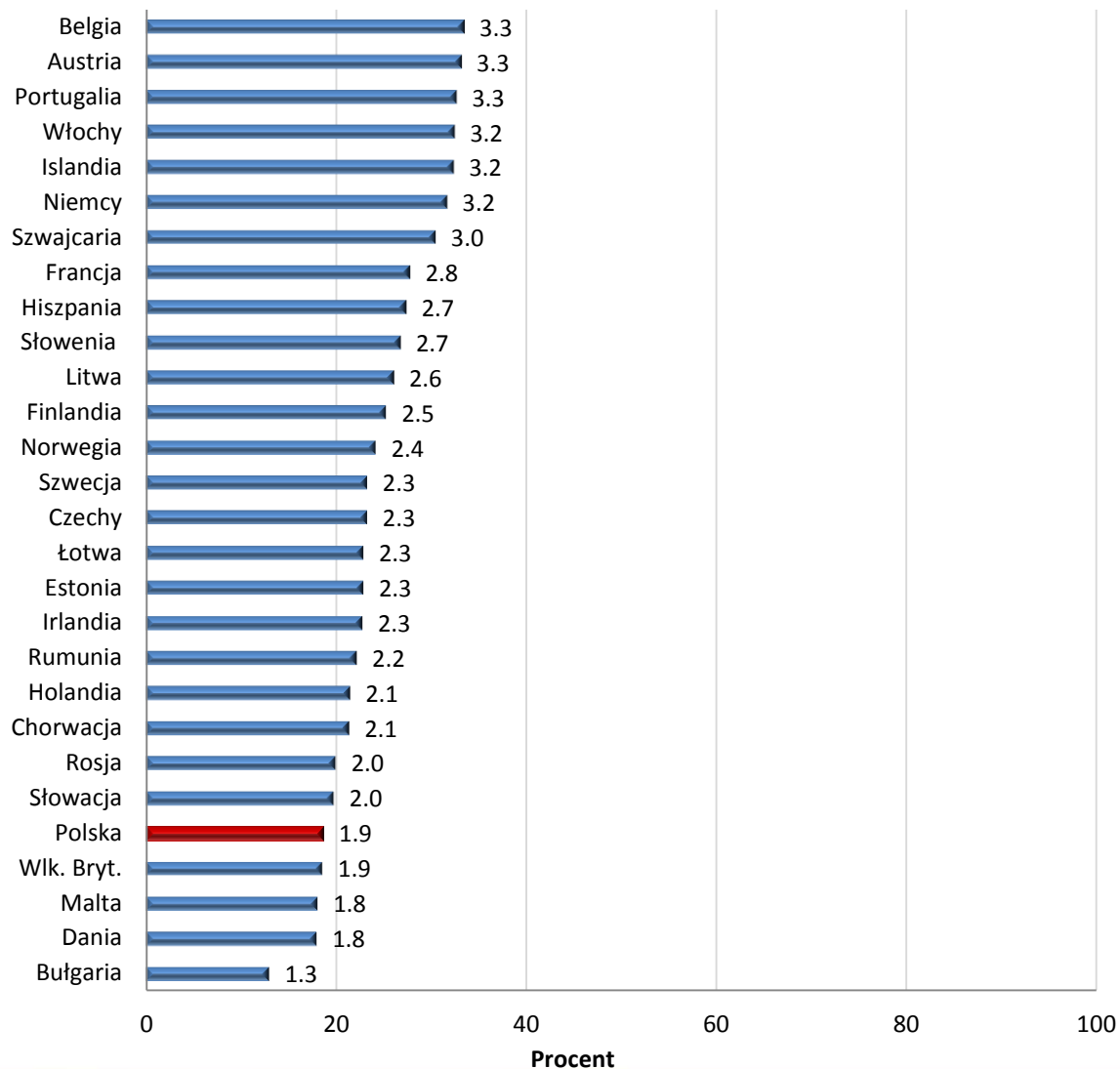

Trendy wskaźników 5-letnich przeżyć populacyjnych chorych na raka żołądka w Polsce, mężczyźni i kobiety razem

Zróżnicowanie regionalne

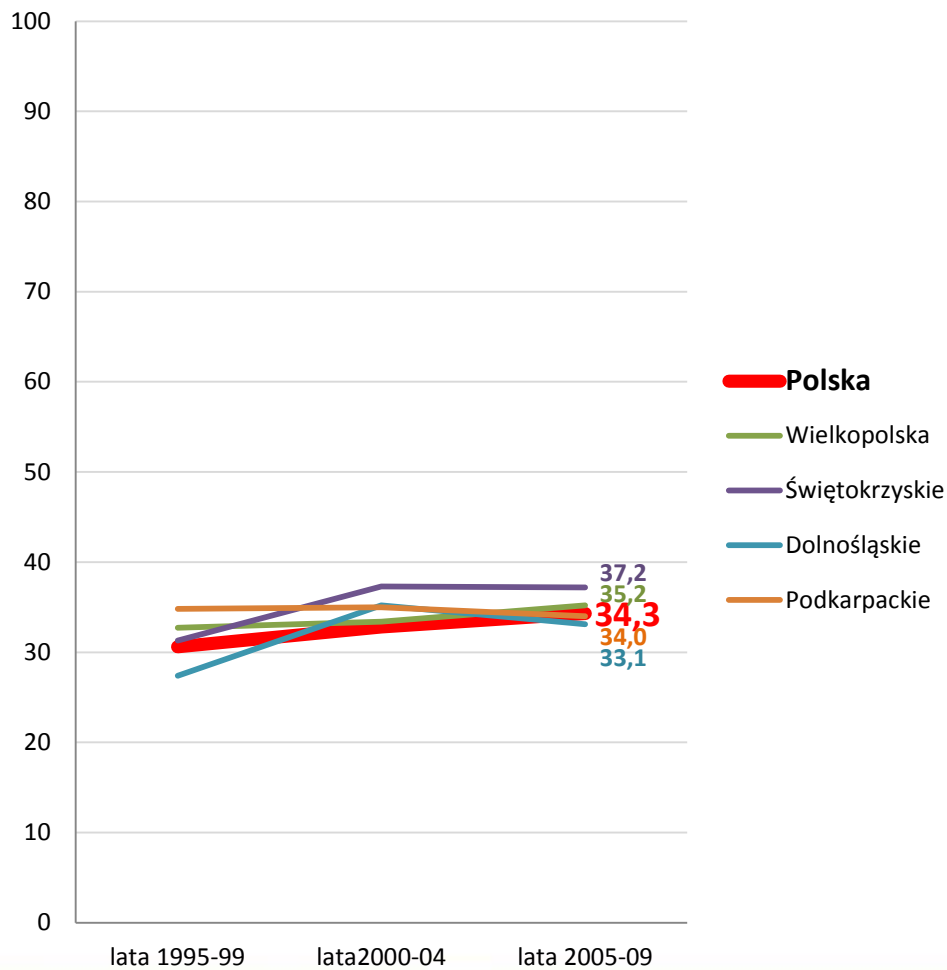
Rak żołądka 2005-2009

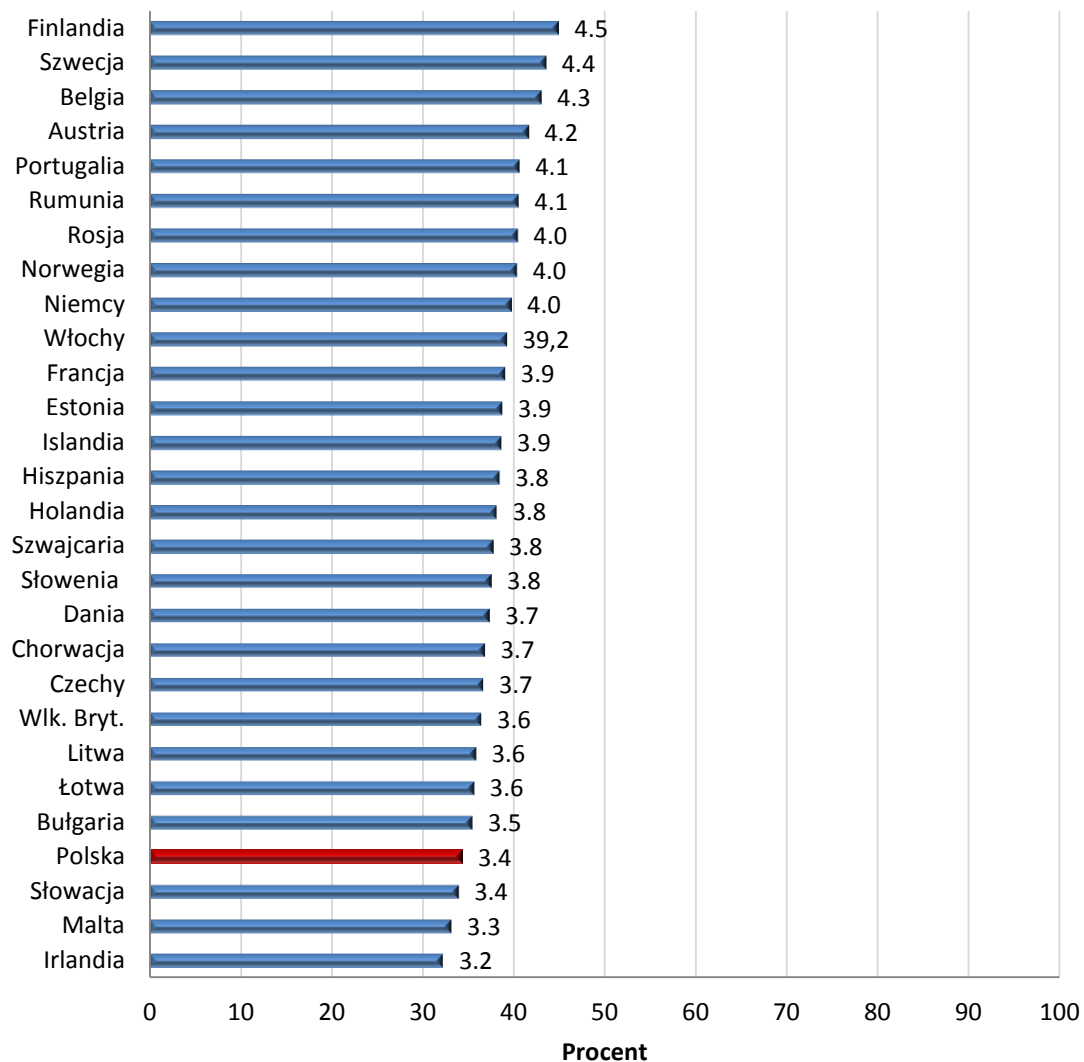
www.lshtm.ac.uk/concord

Trendy wskaźników 5-letnich przeżyć populacyjnych chorych na raka jajnika w Polsce

Zróżnicowanie regionalne

Rak jajnika 2005-2009

WNIOSKI

1. Dane KRN i polskich regionalnych RN charakteryzuje wysoka jakość, co gwarantuje rzetelność i reprezentatywność wskaźników w badaniu CONCORD 2 i tworzy dobre warunki do dalszych badań krajowych i międzynarodowych.

Populacyjne wskaźniki 5-letnich przeżyć poprawiły się w Polsce u chorych na raka gruczołu krokowego, jelita grubego, piersi i w mniejszym stopniu na raka jajnika oraz płuca. Większe zmiany były w latach 1995-2004 aniżeli w ostatnim okresie, t.j. od roku 2005 gdy wprowadzany był już w Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych.

2. Zmiany w Polsce były zbyt małe by wpłynąć znacząco na wyleczalność nowotworów na mapie Europy. Polska nadal znajduje się wśród krajów o najniższych wskaźnikach 5-letnich przeżyć chorych na raka gruczołu krokowego, jelita grubego, piersi, szyjki macicy, żołądka i jajnika.

WNIOSKI

3. Szczególnej uwagi wymaga rak szyjki macicy. U tych chorych poprawa wyleczalności jest znikoma, a na mapie Europy szansa Polek na wyleczenie jest niemal najmniejsza, chociaż oczekiwana była znaczna poprawa - w wyniku Populacyjnego Programu Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy, wdrożonego w Polsce w 2006 roku.
4. Natomiast istotna poprawa wyleczalności białaczek u dorosłych umiejscawia nasz kraj na poziomie średniej europejskiej, co ukazuje, że poprawa w Polsce jest możliwa. Podobna sytuacja dotyczy chorych na źle rokującego raka płuca. Także wyleczalność tych chorych jest na średnim poziomie europejskim.

WNIOSKI

5. Na niskie przeżycia w Polsce wpływa niska skuteczność populacyjnych programów profilaktycznych oraz zła dostępność do diagnostyki i leczenia, co przejawia się jednym z najniższych w Europie odsetkiem potwierdzeń mikroskopowych rozpoznania nowotworu złośliwego.
6. W Polsce, obok wskaźników zachorowalności i umieralności, powinny być systematycznie monitorowane populacyjne wskaźniki przeżyć 5-letnich na poziomie regionalnym, tam gdzie pacjenci mieszkają i zwykle są leczeni.

Dziękuję za uwagę

